

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קס"ד ע"א

מה הן פרטי דין שטר שנכתב או נחתם על נייר מחוק בכולו או בחציו?

חתימת העדים על הנייר	חתימת העדים עד המחק	
כשר	כשר ¹	טופס ותורף השטר על הנייר
פסול ²	כשר ³	טופס ותורה השטר על המחק

בבא בתרא דף קס"ד ע"ב

מתי יש חשש עיון תפילה? [תד"ה עיון].

לרשב"ם	כשמכין בכל תפילתו	כשלא כיון בכל תפילתו
יש ⁴	אין	לרשב"ם
לרשב"ם	אין	יש ⁵

¹ ובתנאי שיכתב בין עד לעד שאנו העדים חתמנו על המחק והשטר כתוב על הנייר, ואז אין חשש שמא ימחק את השטר מלמעלה ויכתוב מה שירצה, היות שבחתימת העדים כתוב שהשטר היה על הנייר, דכותבים אנחנו סהדי חתימא על מחקא וכו'.

וכתבו תד"ה גופא, שאין לחשוש שמא ימחק לאנחנו סהדי הזה הכתוב בין העדים וכן ימחק לשטר של מעלה ויכתוב מה שירצה. והטעם משום ששטר שיש בו רווח בין העדים שאפשר שהיה כתוב שם אנחנו סהדי לא מכשרין ליה, ולכך לא יעשה כן. וריב"ם תירץ דכיון דמייירי שהסהדי כתובים על המחק, אם ימחק לאנחנו סהדי הכתוב ביניהם, יהיה ניכר שבין העדים יש מחק שתי פעמים, והעדים חתומים על מחק אחד.

² והגם שיכתבו העדים כנ"ל שהם חתמו על הנייר והשטר על המחק, מ"מ חיישינן שמא ימחק שוב את השטר ויכתוב מה שירצה. והגם שבעלמא ניכר בין מחיקה אחת לשתיים, זה דוקא כשחצי שטר מחוק פעם אחת וחצי פעמים, אבל כשחצי מחוק פעמים וחצי לא מחוק בכלל, אינו ניכר כל כך. ולמחוק עכשיו מקום העדים ולהכיר, א"א, וכמבואר בגמ'.

³ דאם ירצה למחוק את החצי שכתוב עליו השטר ולכתוב דברים אחרים, יהיה ניכר דחצי מחוק פעמים וחצי פעם אחת. ואין לחשוש שלכתחילה יחתים עדים על מקום שמחוק פעמים והשטר יכתב על מקום שמחוק פעם אחת, דהעדים לא יחתמו על שטר כזה.

⁴ דמעין בתפילתו, לומר שכיון שכ"כ כיוון שתבוא בקשתו.

⁵ הקשו תוס' לפי רשב"ם, דהא הרבה בני אדם אינם מצפים שתבוא בקשתם כיון שאינם מכוונים היטב. אלא פי' עיון תפילה שלא ניצולים ממנו בכל יום, הוא שאין מכוונים התפילה היטב.